

TOXICKÉ KOVY RADIOAKTIVNÍ LÁTKY CHEMICKÉ LÁTKY

Ing. Vladimír Jelínek

**Preparáty ANTICHEMIK, ANTIMETAL a IONYX potřebuje každý.
Těžké kovy a toxické chemické látky se v životním prostředí
vyskytují zcela běžně**

- **ppm** (particle per milion) = 1 : 1 000 000
- **ppb** (particle per bilion) = 1 : 1 000 000 000
- **ppt** (particle per trilion) = 1 : 1 000 000 000 000

I tak malé množství může způsobit zdravotní problémy.

Například se uvádí, že v populaci se průměrně vyskytuje 3-7 ppt dioxinů v tukových zásobách organismu.

Periodická tabulka prvků

skupina	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
	I. A	II. A	III. B	IV. B	V. B	VI. B	VII. B	VIII. B			I. B	II. B	III. A	IV. A	V. A	VI. A	VII. A	VIII. A
1	¹ H																	² He
2	³ Li	⁴ Be											⁵ B	⁶ C	⁷ N	⁸ O	⁹ F	¹⁰ Ne
3	¹¹ Na	¹² Mg											¹³ Al	¹⁴ Si	¹⁵ P	¹⁶ S	¹⁷ Cl	¹⁸ Ar
4	¹⁹ K	²⁰ Ca	²¹ Sc	²² Ti	²³ V	²⁴ Cr	²⁵ Mn	²⁶ Fe	²⁷ Co	²⁸ Ni	²⁹ Cu	³⁰ Zn	³¹ Ga	³² Ge	³³ As	³⁴ Se	³⁵ Br	³⁶ Kr
5	³⁷ Rb	³⁸ Sr	³⁹ Y	⁴⁰ Zr	⁴¹ Nb	⁴² Mo	⁴³ Tc	⁴⁴ Ru	⁴⁵ Rh	⁴⁶ Pd	⁴⁷ Ag	⁴⁸ Cd	⁴⁹ In	⁵⁰ Sn	⁵¹ Sb	⁵² Te	⁵³ I	⁵⁴ Xe
6	⁵⁵ Cs	⁵⁶ Ba	⁵⁷ La	⁷² Hf	⁷³ Ta	⁷⁴ W	⁷⁵ Re	⁷⁶ Os	⁷⁷ Ir	⁷⁸ Pt	⁷⁹ Au	⁸⁰ Hg	⁸¹ Tl	⁸² Pb	⁸³ Bi	⁸⁴ Po	⁸⁵ At	⁸⁶ Rn
7	⁸⁷ Fr	⁸⁸ Ra	⁸⁹ Ac	¹⁰⁴ Unq	¹⁰⁵ Unp	¹⁰⁶ Unh	¹⁰⁷ Uns	¹⁰⁸ Uno	¹⁰⁹ Une	¹¹⁰ Uun	¹¹¹ Uuu	¹¹² Uub						

- vodík
- alkalické kovy
- kovy alkalických zemin
- kovy
- polokovy
- nekovy
- vzácné plyny

⁵⁸ Ce	⁵⁹ Pr	⁶⁰ Nd	⁶¹ Pm	⁶² Sm	⁶³ Eu	⁶⁴ Gd	⁶⁵ Tb	⁶⁶ Dy	⁶⁷ Ho	⁶⁸ Er	⁶⁹ Tm	⁷⁰ Yb	⁷¹ Lu
⁹⁰ Th	⁹¹ Pa	⁹² U	⁹³ Np	⁹⁴ Pu	⁹⁵ Am	⁹⁶ Cm	⁹⁷ Bk	⁹⁸ Cf	⁹⁹ Es	¹⁰⁰ Fm	¹⁰¹ Md	¹⁰² No	¹⁰³ Lr

- většina prvků v tabulce jsou **kovy**
- přesnější než těžké kovy je označení **toxické kovy**
- některé z nich potřebuje organismus ke správnému fungování
- **málo** kovů způsobuje zdravotní problémy
- příliš mnoho naopak otravu

ESENCIÁLNÍ KOV

= kovy nezbytné pro náš organismus

(např. Co, Fe, Mn, Mo, Se, Va, Cr, Mg, Ca, Na, K)

NEESENCIÁLNÍ KOVY

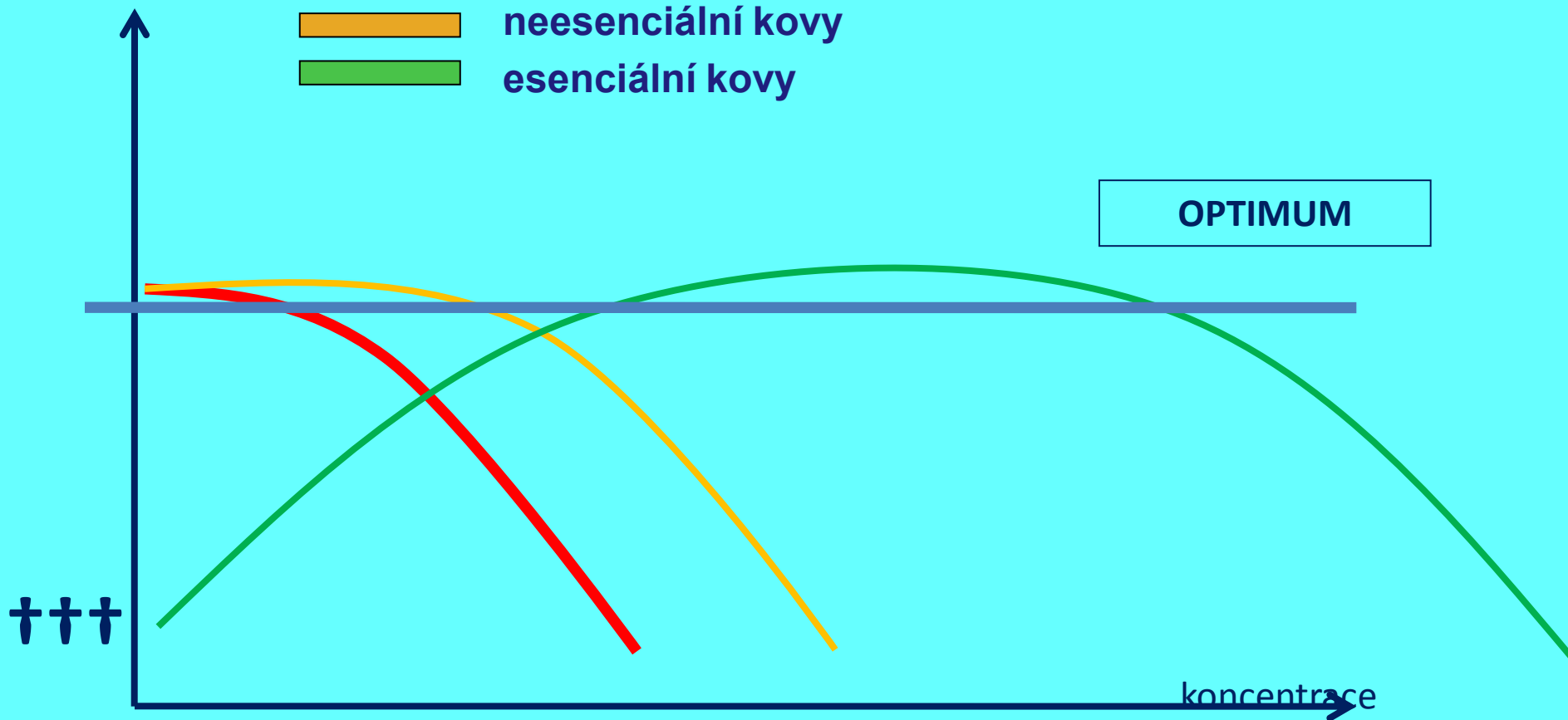
organismus je nepotřebuje, v malém množství nevadí, ale od určitého množství jsou toxické (např. neradioaktivní stroncium a neradioaktivní rubidium)

TOXICKÉ KOVY

jsou pro nás jedovaté v jakémkoliv množství

Graf obsahu kovů v organismu

- toxické kovy
- neesenciální kovy
- esenciální kovy

Přehled prvků – lidský organismus I

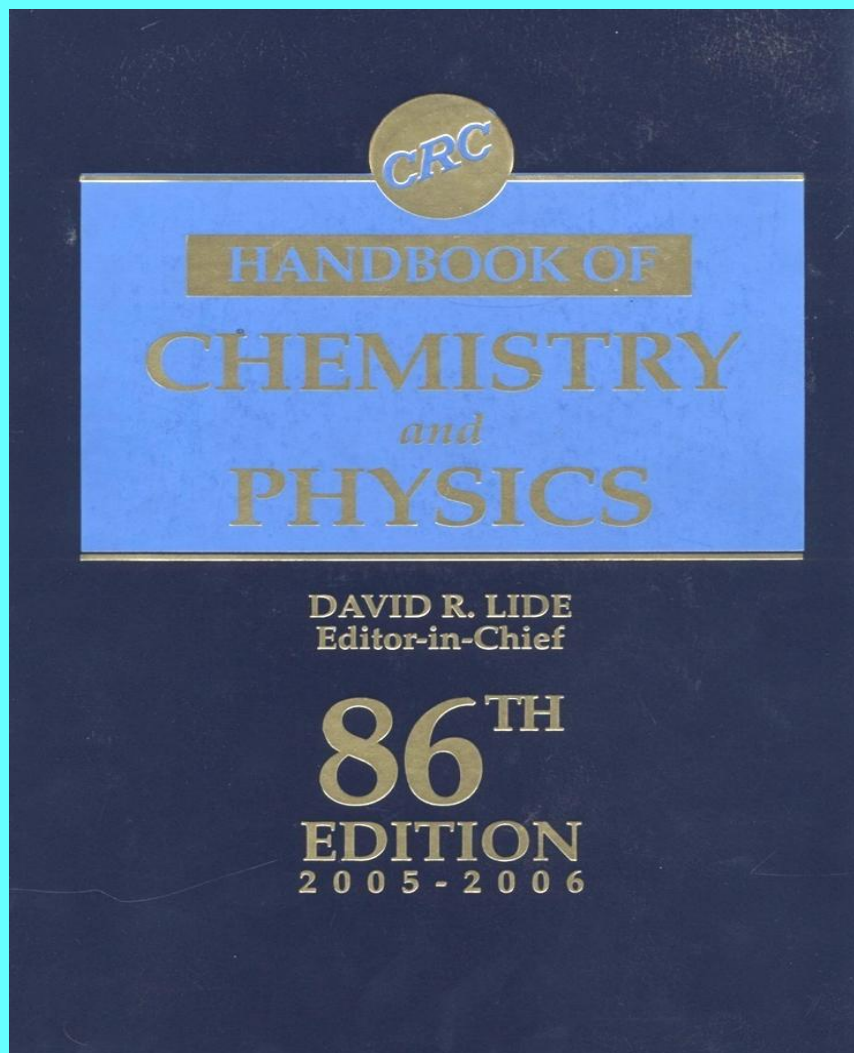
	Name	Sym	#		blood	bone	liver	muscle	daily d.i.	total mass	
1.4 Å	Oxygen	O	8			285 000	160 000	160 000		43 000 000	
Blood/mg dm⁻³: constituent of water											
0.012 Å	Hydrogen	H	1							7 000 000	
0.13 Å	Nitrogen	N	7		34 300	4 300	72 000	72 000		1 800 000	
0.99 Å	Calcium	Ca	20		60.5	170 000	230	420	1 000	1 000 000	1 000
0.38 Å	Phosphorus	P	15		345	69 000	5.75	5 750	1 400	780 000	557
0.37 Å	Sulfur	S	16		1 800	1 450	9 500	5 750	890	140 000	157
1.38 Å	Potassium	K	19		1 620	2 100	16 000	16 000	4 400	140 000	32
1.02 Å	Sodium	Na	11		1 970	10 000	3 000	5 200	8 500	100 000	12
1.81 Å	Chlorine	Cl	17		2 890	900	5 100	3 600	4 750	95 000	20
0.72 Å	Magnesium	Mg	12		37.8	1 250	590	900	315	19 000	60
0.4 Å	Silicon	Si	14		3.9	17	66	150	609	18 000	30
Target Organs: Eyes, skin, respiratory system											
0.645 Å	Iron	Fe	26		447	191.5	825	180	23	4 200	183
1.33 Å	Fluorine	F	9		0.5	7 000	3.61	0.05	0.4	2 600	6 500
Target Organs: Eyes, skin, respiratory system, liver, kidneys											
0.74 Å	Zinc	Zn	30		7	122.5	240	240	22.5	2 300	102
1.52 Å	Rubidium	Rb	37		2.49	2.55	45	45	3.75	680	181
1.12 Å	Strontium	Sr	38		0.031	88	0.205	0.235	2.9	320	110
1.96 Å	Bromine	Br	35		4.7	6.7	3.6	7.7	12.4	260	21
Target Organs: Respiratory system, eyes, central nervous system, skin											
1.19 Å	Lead	Pb	82		0.21	16.8	7.5	1.765	0.28	120	429
Total Mass In Avg. 70kg human: 120 mg (stored in skeleton)											
0.73 Å	Copper	Cu	29		1.01	13.5	30	10	3.25	72	22
Target Organs: Eyes, skin, respiratory system, liver, kidneys (increase(d) risk with Wilson's disease)											
0.535 Å	Aluminum	Al	13		0.39	15.5	3 023	14.35	2.45	60	24
Target Organs: Eyes, skin, respiratory system											
0.97 Å	Cadmium	Cd	48		0.0052	1.8	12	1.67	1.5035	50	33

Přehled prvků – lidský organismus II

	Name	Sym	#		blood	bone	liver	muscle	daily d.i.	total mass	
0.5 Å	Selenium	Se	34		0,171	5	1,375	1,16	0,103	37,5	364
Target Organs: Eyes, skin, respiratory system, liver, kidneys, blood, spleen											
0.605 Å	Titanium	Ti	22		0,054		2,95	1,55	0,8	20	25
1.35 Å	Barium	Ba	56		0,068	36,5	0,62	0,09	1,15	22	19
0.69 Å	Tin	Sn	50		0,38	1,4	1,315	1,365	1,85	20	11
Target Organs: Eyes, skin, respiratory system											
0.23 Å	Boron	B	5		0,13	2,2	1,85	0,665	2	18	9
2.2 Å	Iodine	I	53		0,057	0,27	0,7	0,275	0,15	16	107
Target Organs: Eyes, skin, respiratory system, central nervous system, cardiovascular system											
0.69 Å	Nickel	Ni	28		0,03	< 0,7	0,91	1,5	0,4	15	38
Target Organs: Nasal cavities, lungs, skin											
0.52 Å	Chromium	Cr	24		0,058	2	1,66	0,432	0,605	14	23
Target Organs: Eyes, skin, respiratory system											
0.46 Å	Manganese	Mn	25		0,0383	50,1	6,6	1,25	5,2	12	2
Target Organs: Respiratory system, central nervous system, blood, kidneys											
0.58 Å	Arsenic	As	33		0,04585	0,84	0,8165	0,3295	0,72	7,75	11
Target Organs: Skin, respiratory system, kidneys, central nervous system, liver, gastrointestinal tract, reproductive system											
0.76 Å	Lithium	Li	3		0,004	1,3	0,025	0,023	1,05	7	7
0.65 Å	Molybdenum	Mo	42		0,001	< 0,7	3,55	0,018	0,2	5	25
Target Organs: Eyes, respiratory system, liver, kidneys											
0.53 Å	Germanium	Ge	32		0,44		0,15	0,14	0,95	5	5
1.02 Å	Mercury	Hg	80		0,0078	0,45	1,859	0,36	0,012	6	500
Target Organs: Eyes, skin, respiratory system, central nervous system, kidneys											
1.67 Å	Cesium	Cs	55		0,0038	0,0325	0,045	0,835	0,017	6	353
Target Organs: Eyes, skin, respiratory system											
0.745 Å	Cobalt	Co	27		0,0201	0,025	0,58	0,339	0,9025	3	3
Target Organs: Skin, respiratory system											

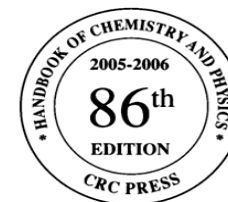
Přehled prvků – lidský organismus III

	Name	Sym	#		blood	bone	liver	muscle	daily d.i.	total mass	
0.76 Å	Antimony	Sb	51		0.0033	0.305	0.2155	0.1165	0.651	2	3
Target Organs: Eyes, skin, respiratory system, cardiovascular system											
1.26 Å	Silver	Ag	47		<0.003	0.225	0.1275	0.1445	0.0407	2	49
Target Organs: Nasal septum, skin, eyes											
0.69 Å	Niobium	Nb	41		0.005	< 0,07	0.14	0.14	0.31	1.5	5
0.72 Å	Zirconium	Zr	40		0.011	< 0,1	0.11	0.08	0.05	1	20
Target Organs: Skin, respiratory system											
0.97 Å	Tellurium	Te	52		0.0055		0.014	0.017	0.6	0.7	1
Target Organs: Skin, central nervous system, blood											
0.62 Å	Gallium	Ga	31		<0.08		0.0025	0.0014		0.7	
1.5 Å	Thallium	Tl	81		0.00048	0.002	0.0185	0.07	0.0015	0.5	333
1.03 Å	Bismuth	Bi	83		0.016	<0.2	0.1725	0.032	0.0125	0.5	40
0.64 Å	Tantalum	Ta	73			0.03			0.001	0.2	200
0.745 Å	Scandium	Sc	21		0.008	0.001	0.0027		0.00005	0.2	4 000
0.85 Å	Gold	Au	79		(0.1-4.2)E ⁻⁴	0.016	0.0004			0.2	
0.59 Å	Vanadium	V	23		<0.0002	0.0035	0.006	0.02	0.04	0.11	3
0.972 Å	Thorium	Th	90		0.00016	0.016			0.001525	0.1	66
0.52 Å	Uranium	U	92							0.09	
Target Organs: Skin, kidneys, bone marrow, lymphatic system											
0.964 Å	Samarium	Sm	62		0.008					0.05	
0.35 Å	Beryllium	Be	4		1.00E-05	0.003	0.0016	0.00075	0.01	0.036	4
0.62 Å	Tungsten	W	74		0.001	0.00025			0.008	0.02	3
Target Organs: Eyes, skin, respiratory system, blood											
0.625 Å	Platinum	Pt	78								
Target Organs: Eyes, skin, respiratory system											
0.68 Å	Rhodium	Rh	45								
Target Organs: Respiratory system											
0.71 Å	Hafnium	Hf	72								
Target Organs: Eyes, skin, mucous membrane , liver											
0.8 Å	Indium	In	49								
Target Organs: Eyes, skin, respiratory system, liver, kidneys, heart, blood											
0.9 Å	Yttrium	Y	39								
Target Organs: Eyes, respiratory system, liver											

CRC Handbook of Chemistry and Physics

A Ready-Reference Book of Chemical and Physical Data

Editor-in-Chief

David R. Lide, Ph.D.
Former Director, Standard Reference Data
National Institute of Standards and Technology

Boca Raton London New York Singapore

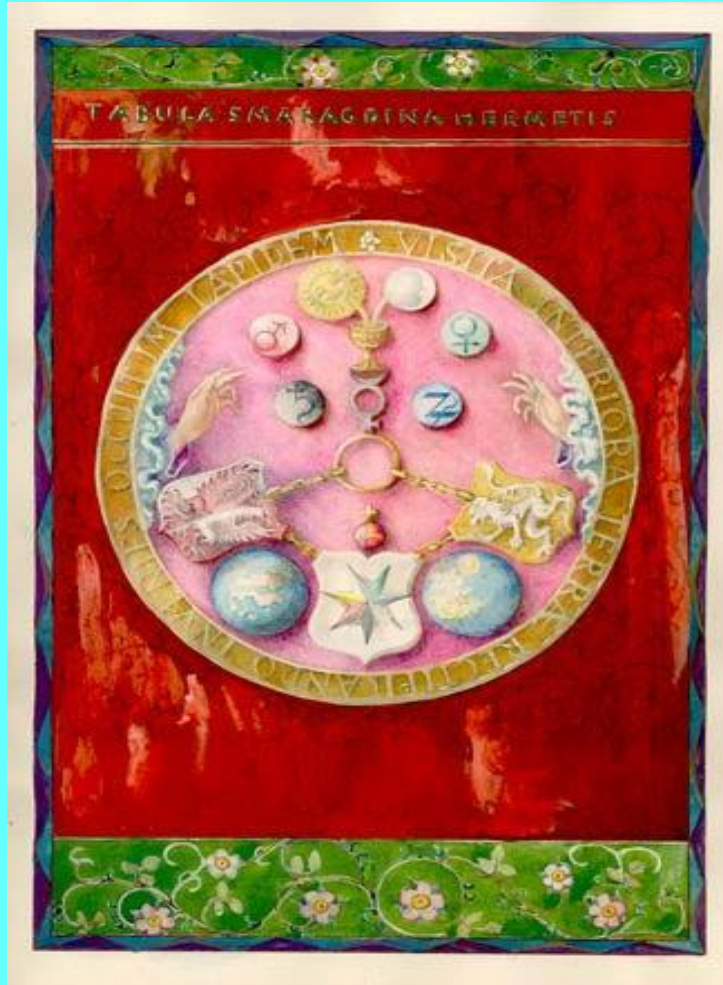
A CRC title, part of the Taylor & Francis imprint, a member of the
Taylor & Francis Group, the academic division of T&F Informa plc.

- **obor toxikologie**, který zkoumá vstupní cesty kovu do organismu, jeho vstřebání, další migrace mezi tkáněmi, jeho případné uložení v konkrétních tkáních, způsob vylučování z organismu a čas, který je k tomu potřebný
- **olovo, rtuť a kadmium:**
jsou všudypřítomné a každý z nás je v sobě v nějakých koncentracích máme
  - olovo a kadmium jsou tzv. **ledvinové kovy**
  - rtuť je kov **játerní**

Obecně platí, že člověk podle povahy kumuluje v organismu buď rtuť, nebo olovo, nebo kadmium.

Hlavní toxicita uvedených kovů spočívá zejména v tom, že napodobují kovy esenciální a zabudovávají se na jejich místa do organismu.

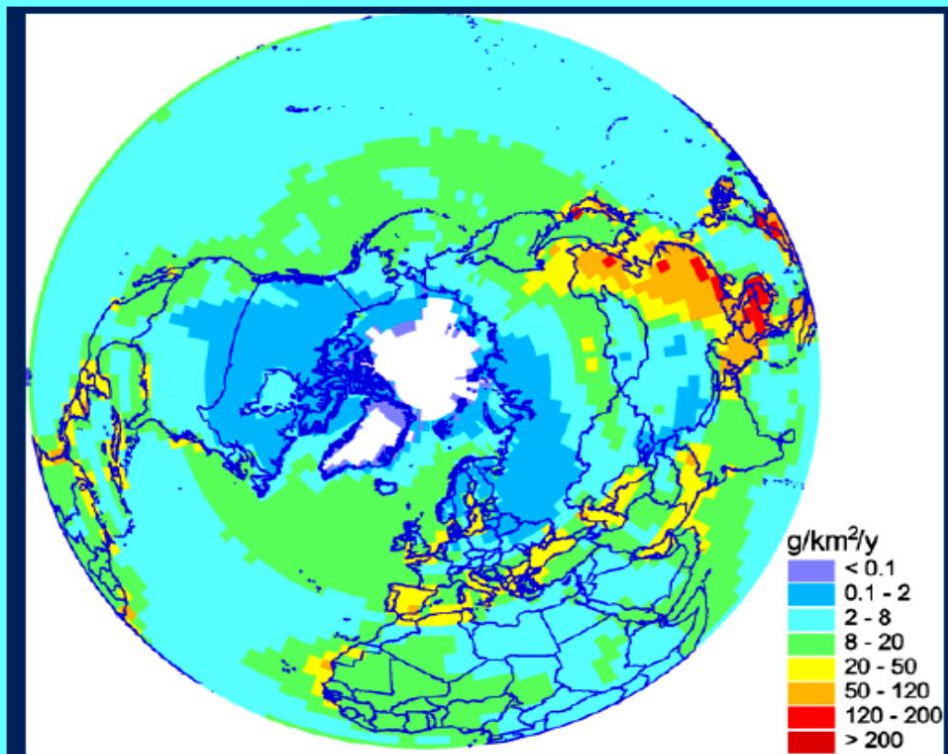
Rtuť = Hg

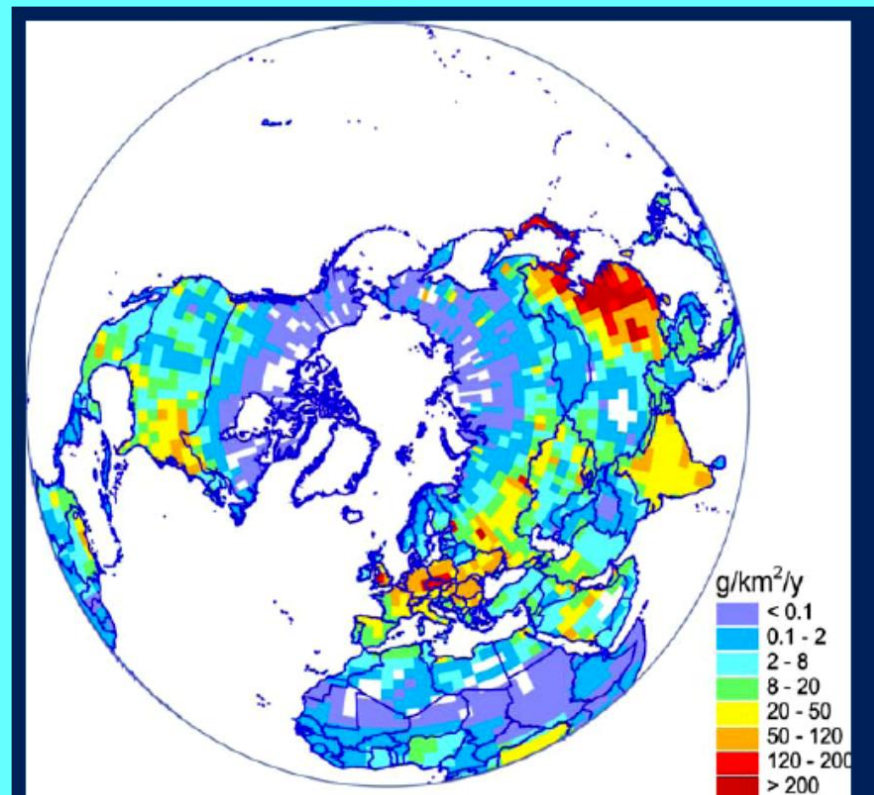
Smaragdová deska

- **byla vždy v popředí zájmu** při hledání elixíru mládí a všeléku ve středověké a starověké alchymii
- kromě **elementární rtuti** jsou nejvíce toxické její organické sloučeniny, zejména **methylertuť**
- **je neesenciální**
- **první zdroj rtuti je přírodní**, rtuť se přirozeně vyskytuje v horninách a jejich zvětráváním se dostává do půd
- **sopky** jsou též velikým znečišťovatelem atmosféry a posléze půd rtuťí, a to na celé dekády

Přírodní a nepřírodní (antropogenní) emise rtuti

**Hg přírodní emise
(odhad MSC-E)**

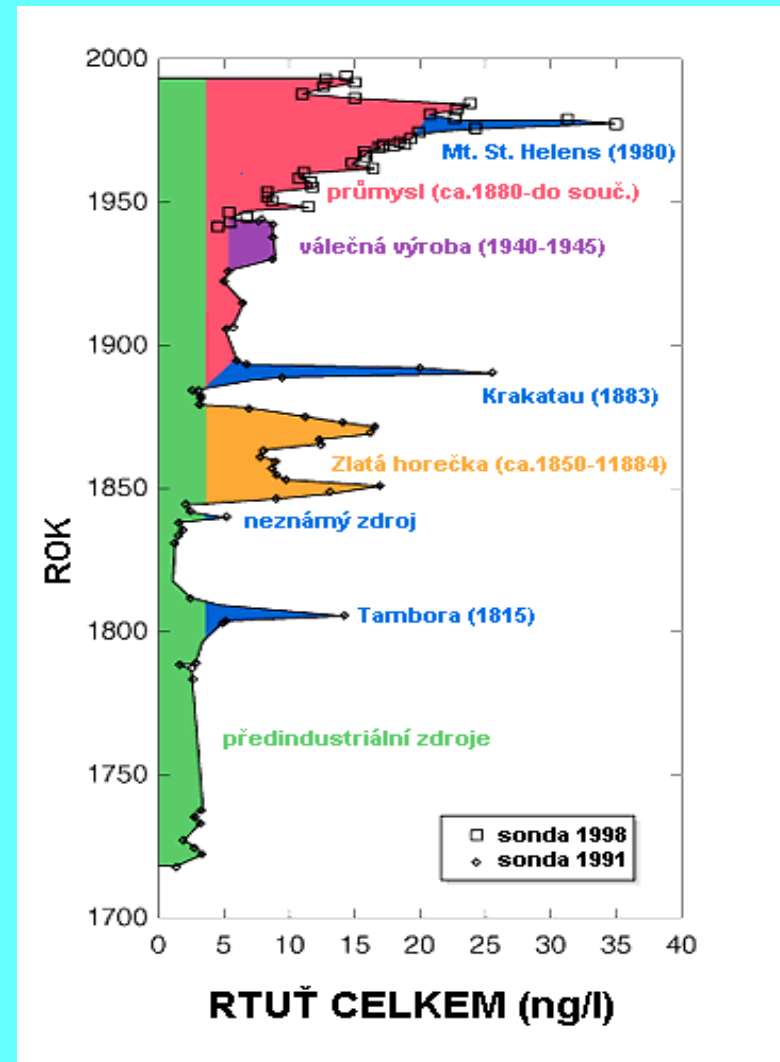

**Hg antropogenní emise
(dle AMAP)**

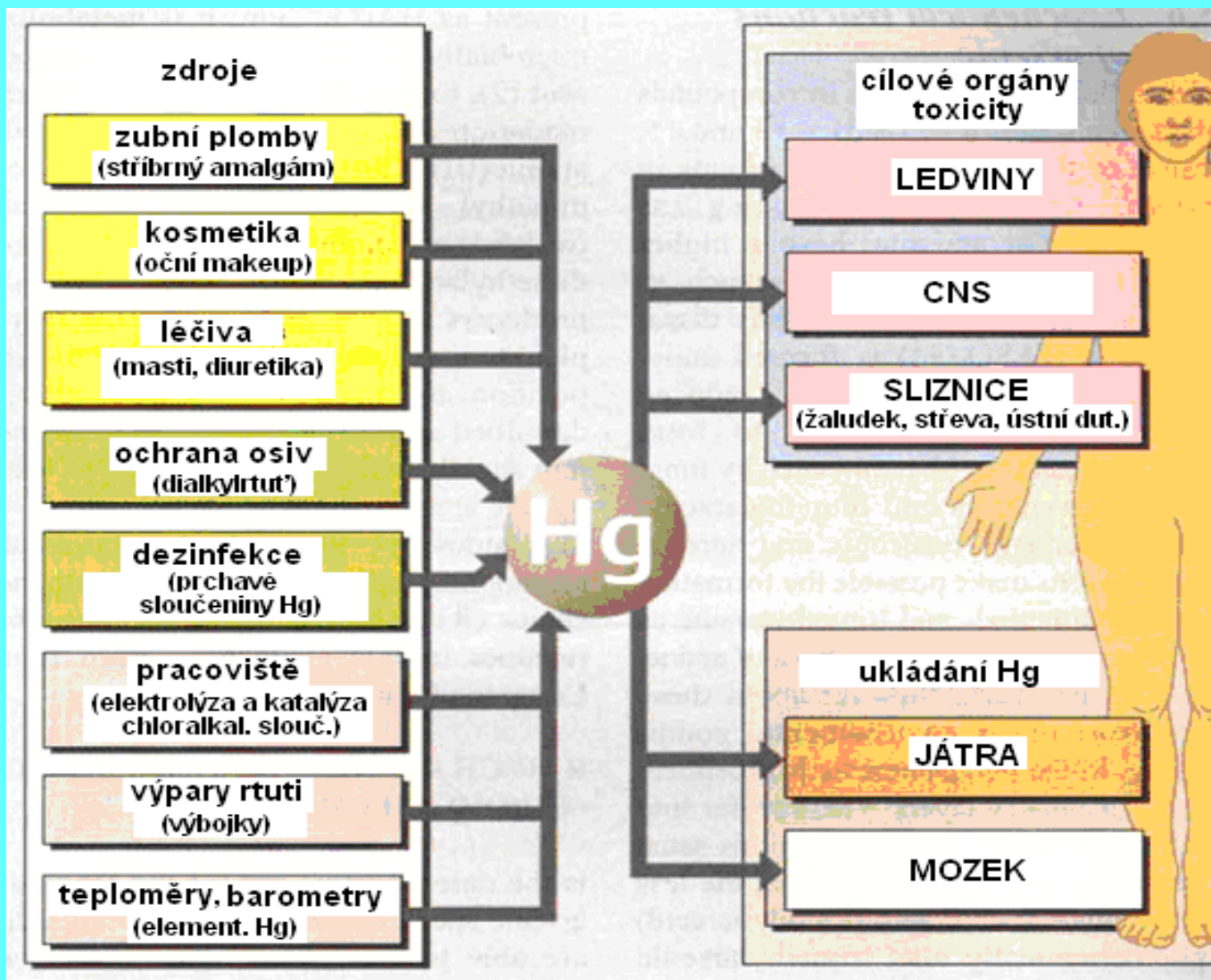
- **spalování uhlí**
- **výroba chloru** amalgámovým způsobem
- **těžba zlata** amalgámovým způsobem v méně rozvinutých oblastech
- **použití rtuti** v průmyslových zařízeních a výrobcích – barometry, teploměry, tlakoměry, zářivky, výbojky, některé baterie
- **amalgámové výplně**
- **místa v okolí krematorií** bývají zatížena více rtutí
- **některé očkovací látky** využívají jako konzervační přírůstek nízké koncentrace organortuťnatých sloučenin
- **ryby**, zvláště ty větší, kumulují větší množství methylrtuti, a to zejména ty ze středomořské oblasti.

Vstřebávání rtuti

- **elementární rtuť** se téměř vůbec nevstřebává, je-li spolknuta, velmi toxické jsou její výpary
- **plíce jsou tedy hlavní cestou intoxikace elementární rtuť**
- čínský pentagram řadí k plicím element kovu právě kvůli této toxikologické souvislosti
- **hlavní cestou vstřebávání methylyrtuti je naopak zažívací trakt**

Vstup rtuti do organismu

Vstřebávání rtuti - pokračování

- **průměrný 70kg člověk** má v těle pouze několik miligramů rtuti, ale i tak je nebezpečná
- **poškozuje nervový systém a CNS**, zejména při jeho vývoji
- **elementární rtuť** a její ve vodě rozpustné sloučeniny poškozují zejména **ledviny**
- v tucích rozpustné sloučeniny rtuti, hlavně **methyртуť**, se kumuluje **v tukových tkáních**
- nachází se proto v játrech, myelinových (tukových) obalech periferních nervů a v mozku
- **kritická bývá její přítomnost při vývoji mozku, neboť přispívá k tvorbě nedokonalých nervových spojů**

Od rtuti detoxikujeme
přípravkem

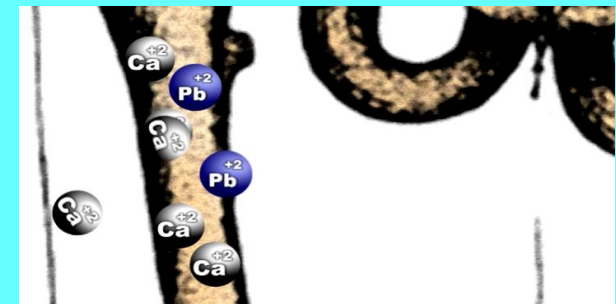
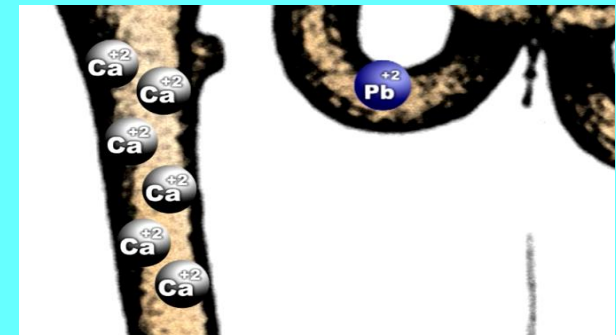
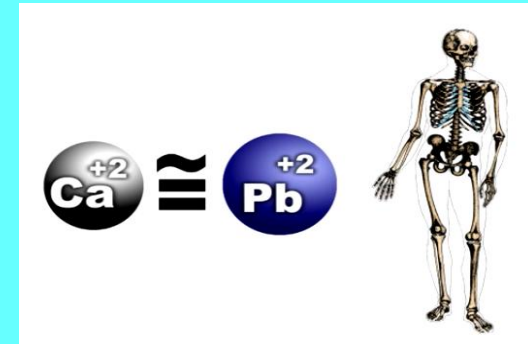
Joalis ANTIMETAL

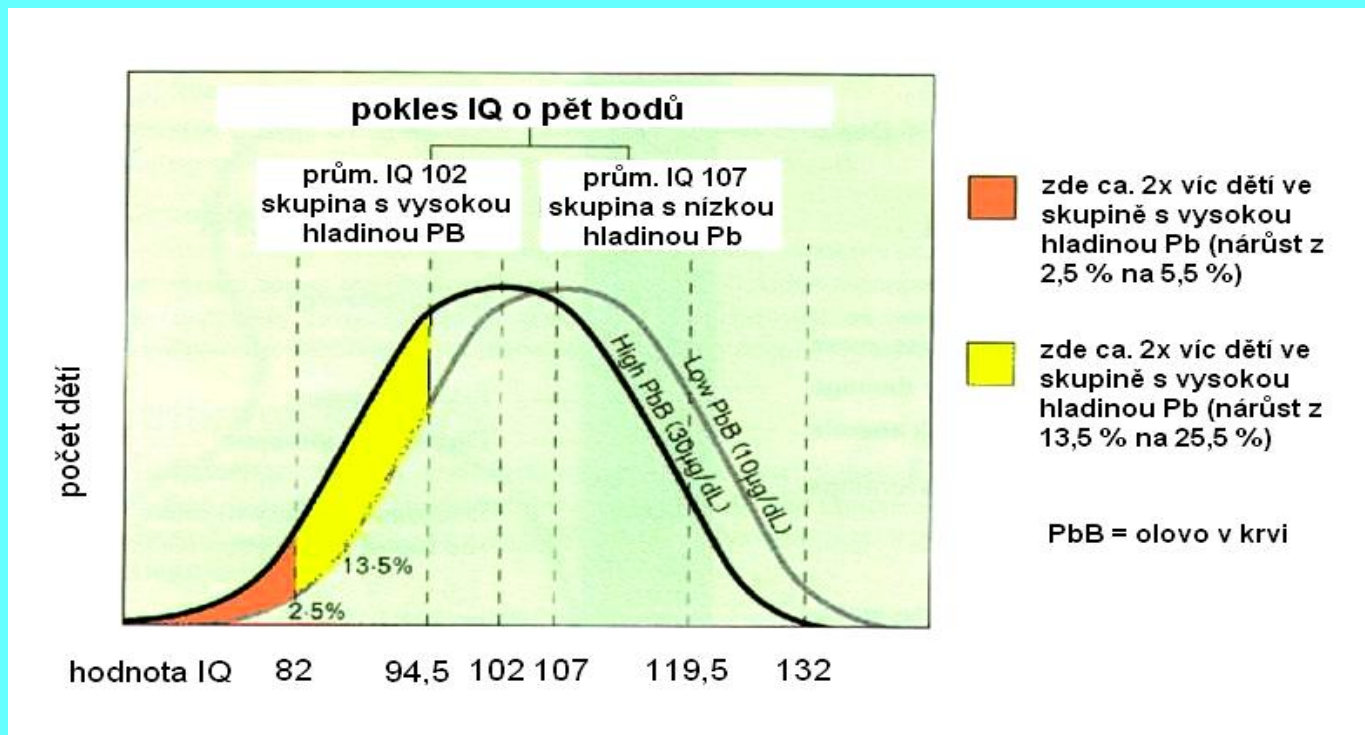

- **v přírodě všudypřítomné**, bylo, je a bude její součástí
- **je neesenciální**
- **olovo** je ve stejném sloupci periodické tabulky prvků jako **vápník**, a proto má podobné chemické vlastnosti
- **jeho molekula** má podobnou velikost jako vápník, proto má schopnost se zabudovávat do stejných sloučenin
- **metabolismus vápníku** je stejný jako metabolismu olova
- **atom olova** je zhruba 5x těžší než atom vápníku
- **olovo se z 98% uloží v kostech**, odkud je v průběhu života v období nedostatku mobilizováno spolu s vápníkem.
- **průměrný člověk vážící 70 kg má v sobě okolo 120 mg olova**

Olovo a vápník

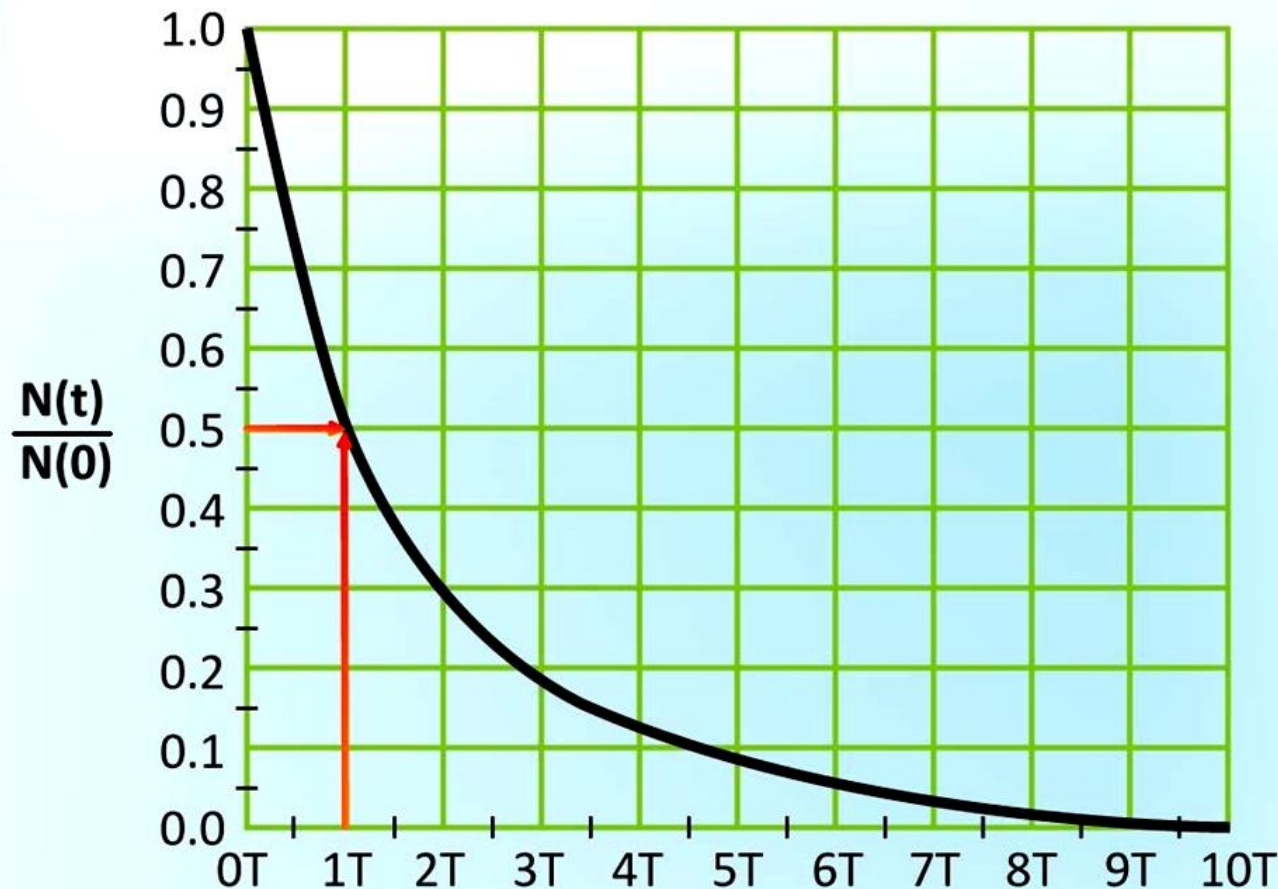
- **vápník je důležitý přenašeč** nervových vzruchů uvnitř buněk
- je důležitý také pro správnou **funkci svalových buněk**
- organismus hlídá **koncentraci vápníku v krvi**, v období jeho nedostatku bere vápník z potravy nebo ze zásob v kostech
- fyzické vyčerpání, těhotenství ženy a stárnutí člověka jsou kritická období, kdy dochází k **mobilizaci vápníku z kostí, tedy i olova**
- **období růstu** je kritické pro vstřebávání vápníku stejně tak jako pro **vstřebávání olova**

Člověk, který v sobě má vyšší koncentrace olova, bývá pomalejší, hůř se koncentruje, má horší paměť. Některé toxikologické studie ukázaly, že koncentrace olova v malé kosti patella (česka) je souvisí s úzkostnou povahou člověka.

Biologický poločas vylučování olova

$N(0)$ = počáteční počet atomů olova v organismu

$N(t)$ = počet dosud nevyloučených atomů olova z organismu

čas

udává se ca.

20 let

-od 7

-do 40 let

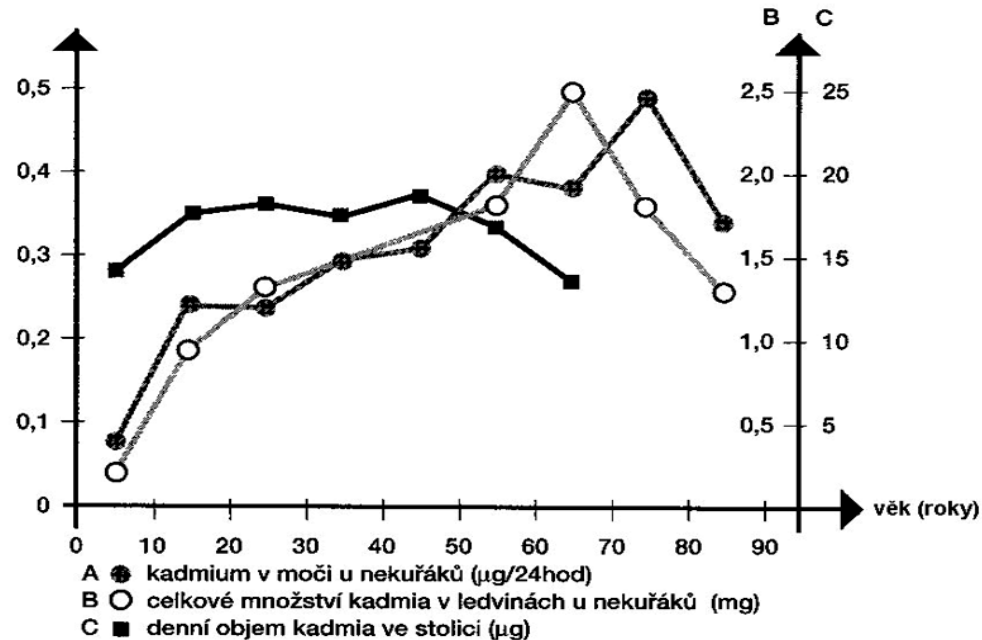
- používáme preparát **Joalis ANTIMETAL**
- Je třeba počítat s delší dobou detoxikace
- olovo může při vyšších koncentracích vycházet z organismu **1 – 2 roky**
- je to dáno **dlouhým biologickým poločasem rozpadu**

Kadmium = Cd

- **chemickými vlastnostmi opět podobné vápníku**
- cílový orgán toxicity jsou **ledviny a kosti**
- **u mužů** jsou cílovými orgány **prostata a varlata**; detoxikace od kadmia je důležitá pro tvorbu kvalitních spermií
- kadmium může být příčinou **neplodnosti u mužů**
- **je běžnou součástí životního prostředí**, ať z přírodních nebo nepřírodních zdrojů
- **vstřebává se do organismu s potravou i přes dýchací cesty**
- **je obsaženo v cigaretovém dýmu**: kuřák nebo pasivní kuřák bude mít dvojnásobné koncentrace kadmia oproti nekuřákům

Kolísání obsahu kadmia v závislosti na věku

**Biologický poločas rozpadu kadmia z tkání je dlouhý: trvá 40-50 let.
Koncentrace kadmia v organismu neustále roste až do stáří, kdy dochází k řídnutí kostí.**

- **kadmium** a jeho sloučeniny jsou **prokázané karcinogeny**
- **u rakovin prostaty** v případě kuřáků se zaměříme **na detoxikaci od kadmia**
- detoxikaci od kadmia provádíme preparátem **Joalis ANTIMETAL**
- je třeba počítat s **delší dobou detoxikace**

Preparát **Joalis ANTIMETAL** doporučujeme využívat u prvních detoxikačních kúr alespoň 1x ročně, spíše 1x za půl roku!

Preparát Joalis IONYX

- další z preparátů, který potřebuje zcela každý
- detoxikace od radioaktivních látek = odstranění nestabilních atomů z tkání zevnitř organismu
- IONYX nedetoxikuje od účinků záření, ale podpoří přirozené regenerační procesy poškozených ozářených tkání
- záření obrazovek: mylná laická představa, obrazovky žádný druh radioaktivního záření nevytvářejí

- některé prvky v přírodě jsou nestabilní a během své existence se mohou přeměnit na jiný prvek za současného vyzáření – **odštěpení částice**
- **podle druhu částice rozdělujeme záření na alfa, beta, gama**
- **alfa záření**: odštěpenou částicí je atom helia, ve volném prostoru má částice alfa dolet max. několik mm, uvnitř tkáně do 1 mm, v životním prostředí nepředstavuje pro člověka žádné nebezpečí
- **beta záření**: odštěpenou částicí je elektron, ve volném prostoru má beta záření dosah několik cm, uvnitř organismu několik mm, v životním prostředí představují beta zářiče pro člověka problém (změny na kůži atd.), v organismu uložené beta částice = veliký problém, **beta záření je genotoxické**
- **gama záření** má veliký dosah, řádově stovky metrů, je to elektromagnetické záření o krátké vlnové délce (rentgenové vlny)

- **všechny radioaktivní látky jsou podle IARC (International Agency For Research On Cancer) prokazatelně karcinogenní**
- jednotkou intenzity radioaktivního zdroje je jeden **becquerel (Bq)**
- **přírodní vnitřní zářiče** – např. uhlík C14, draslík K40, rubidium Rb87
- tyto přírodní zdroje, představují pro organismus intenzitu ca. 9.000 Bq. (každou sekundu se 9.000 jader přírodních nestabilních prvků a protože se jedná o beta zářiče, tak se odštěpí 9.000 elektronů)
- tyto elektrony vždy způsobí nějakou chybu v organismu, která se musí opravit a také se opravuje, **nejzásadnější jsou zásahy do struktury DNA**

Kumulace radioaktivních prvků v lidském těle (označeno červeně)

	grams		poločas rozpadu roky		hustota	pm	objem cm ³	průměr kovové koule v metrech	počet atomů v cm ³	počet atomů v těle	Bq
oxygen	43000	stable									
carbon	16000	14C	5715	BETA-	2,267	170	7057,7856		1,62833E+24		3 700
hydrogen	7000	stable									
nitrogen	1800	stable									
calcium	1000	48Ca	4,30E+19	BETA-	1,55	194	645,16129	0,00020046	1,09568E+24	1,32189E+24	1 0,00000000
	1000	46Ca	4,00E+15	BETA-	1,55	194	645,16129	4,2878E-06	1,09568E+24	2,82757E+22	1 0,00492594
phosphorus	780	stable						0			
sulfur	140	stable						0			
potassium	140	40K	1,26E+09	BETA-	0,89	275	157,30337	7,8353E-06	3,84673E+23	7,07972E+21	1 4 573
sodium	100	stable						0			
chlorine	95	stable						0			
magnesium	19	stable						0			
silicon	18	stable						0			
iron	4,2	stable						0			
fluorine	2,6	stable						0			
zinc	2,3	64Zn	2,30E+18	EC-EC	7,14	139	0,3221289	0,00410495	2,97883E+24	4,63183E+23	1 0,00000000
rubidium	0,32	87Rb	4,88E+10	BETA-	1,532	244	0,2088773	0,00204848	5,50707E+23	3,20129E+22	1 534
strontium	0,32	stable						0			
bromine	0,2	stable						0			
lead	0,12	208Pb	2,00E+19	SF	6,11	202	0,0196399	0,00175388	9,7059E+23	9,98866E+21	1 0,00000000
copper	0,072	stable						0			
aluminium	0,061	stable						0			
cadmium	0,05	106Cd	2,60E+17	BETA+	8,65	158	0,0057803	2,783E-05	2,02824E+24	1,46549E+20	1 0,00000000
	0,05	108Cd	4,10E+17	EC	8,65	158	0,0057803	1,9815E-05	2,02824E+24	1,04343E+20	1 0,00000000
	0,05	113Cd	7,70E+15	BETA-	8,65	158	0,0057803	0,00027207	2,02824E+24	1,43266E+21	1 0,00030787
boron	0,048	stable						0			
barium	0,022	stable						0			
tin	0,017	124Sn	2,20E+18	b-b-	5,26	217	0,0032319	0,0001062	7,82908E+23	1,46505E+20	1 0,00000000

Kumulace radioaktivních prvků v lidském těle (označeno červeně)

Složení prvků u	grams			poločas rozpadu roky					průměr kovové koule metrech	počet atomů v v cm3	počet atomů v těle		Bq
manganese	0,012	stable								0			
iodine	0,013	stable								0			
nickel	0,01	58Ni	68,0769%	4,00E+19	EC-EC	8,908	163	0,001123	0,0008777	1,8473E+24	1,41171E+21	1	0,00000000
gold	0,01	stable								0			
molybdenum	0,0093	92Mo	14,7700%	3,00E+17	EC BETA	10,28	190	0,000905	0,0001772	1,1664E+24	1,55847E+20	1	0,00000000
chromium	0,0018	50Cr	4,3450%	1,80E+17	EC BETA	7,47	166	0,000241	3,354E-05	1,7489E+24	1,83108E+19	1	0,00000000
cesium	0,0015	stable								0			
cobalt	0,0015	stable								0			
uranium	0,00009	238U	99,2742%	4,47E+09	ALFA	19,1	186	4,71E-06	0,0002065	1,2432E+24	5,81563E+18	3	3
beryllium	0,000036	stable								0			
radium	3,10E-11	226Ra	100%	1600	ALFA	5	215	6,2E-12	2,279E-06	8,0496E+23	4,99076E+12	6	15
mercury										0			
210Pb	1,00E-09		100%	22,3	BETA-	6,11	202	1,64E-10	6,786E-06	9,7059E+23	1,58853E+14	3	14 271
210Po	1,00E-06		100%	0,37808	ALFA	9,196	190	1,09E-07	5,921E-05	1,1664E+24	1,26832E+17	1	125 132 002
232Th	1,53E-06		100%	1,40E+10	ALFA	11,7	180	1,3E-07	6,29E-05	1,3717E+24	1,78795E+17	1	0,01039420
137Cs	1,00E-09		100%	30,07	BETA-	1,93	298	5,18E-10	9,964E-06	3,023E+23	1,56633E+14	1	4 191
154Eu	1,00E-09		100%	8,8	BETA-	5,26	231	1,9E-10	7,133E-06	6,4901E+23	1,23387E+14	1	10 974
90Sr	1,00E-09		100%	28,9	BETA-	2,63	219	3,8E-10	8,987E-06	7,6165E+23	2,89602E+14	2	16 118
238Pu	6,00E-09		100%	88	ALFA	19,18	175	3,13E-10	8,421E-06	1,4927E+24	4,66959E+14	1	4 302
243Cm	1,00E-09		100%	29,1	ALFA	13,51	180	7,4E-11	5,209E-06	1,3717E+24	1,01535E+14	1	2 806
239Pu	1,50E-06		100%	2,41E+04	ALFA	19,18	175	7,82E-08	5,305E-05	1,4927E+24	1,1674E+17	1	3 942
244Cm	1,00E-09		100%	18,1	ALFA	13,51	180	7,4E-11	5,209E-06	1,3717E+24	1,01535E+14	1	4 479
241Am	1,00E-09		100%	232,7	ALFA	13,67	175	7,32E-11	5,188E-06	1,4927E+24	1,09196E+14	1	381
240Pu	1,00E-09		100%	6580	ALFA	19,18	175	5,21E-11	4,635E-06	1,4927E+24	7,78265E+13	2	19
radium	1,00E-09	226Ra	100%	1600	ALFA	5	215	2E-10	7,255E-06	8,0496E+23	1,60992E+14	6	491

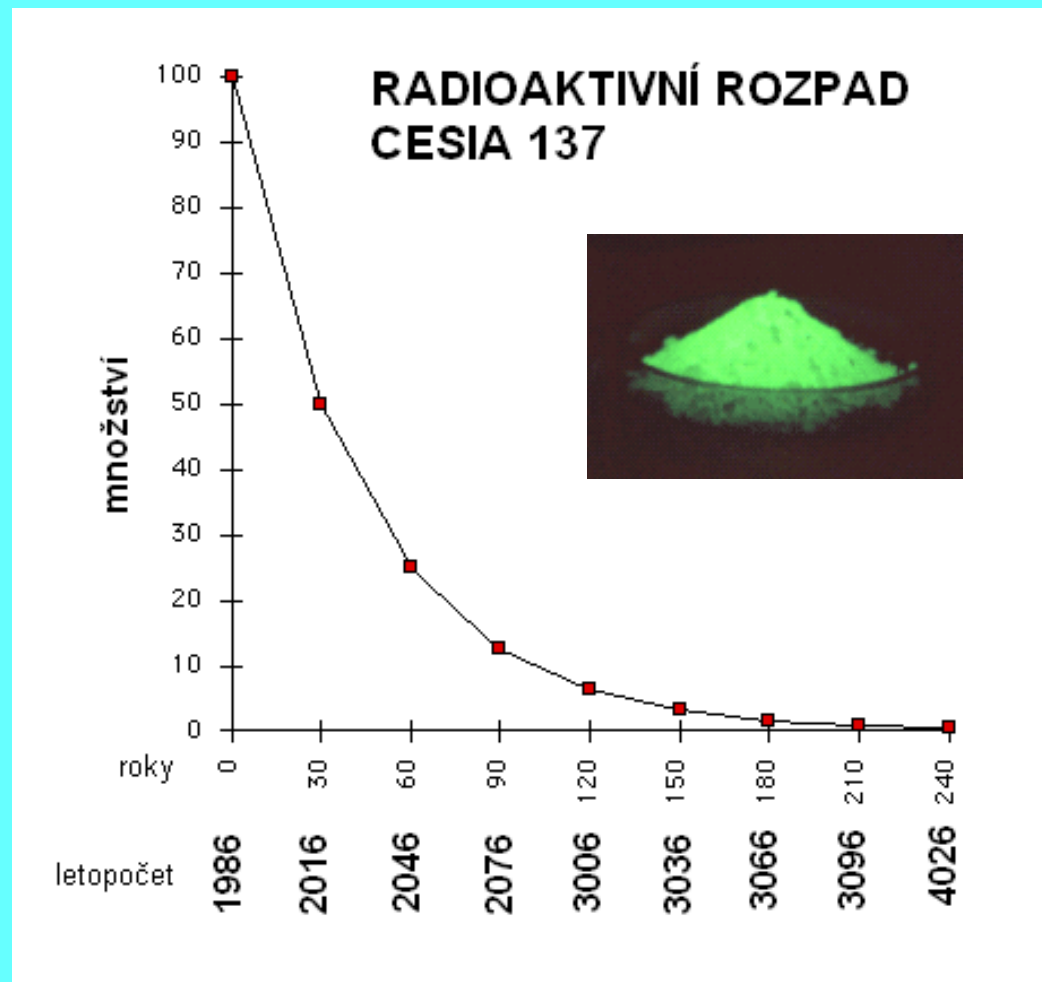
Radioaktivní poločas rozpadu

Důležitý ukazatel

nebezpečnosti radioaktivní látky. Udává takovou dobu, za kterou se rozpadne právě polovina radioaktivní látky.

Z detoxikačního hlediska

má cenu se věnovat těm látkám, které mají poločas rozpadu **od stovek dní přes několik desítek let až po sto let.**

Tři zdroje radioaktivních látek

1) radon a jeho dceřiné prvky:

mezi nejvýznamnější patří radioizotop olova Pb210.

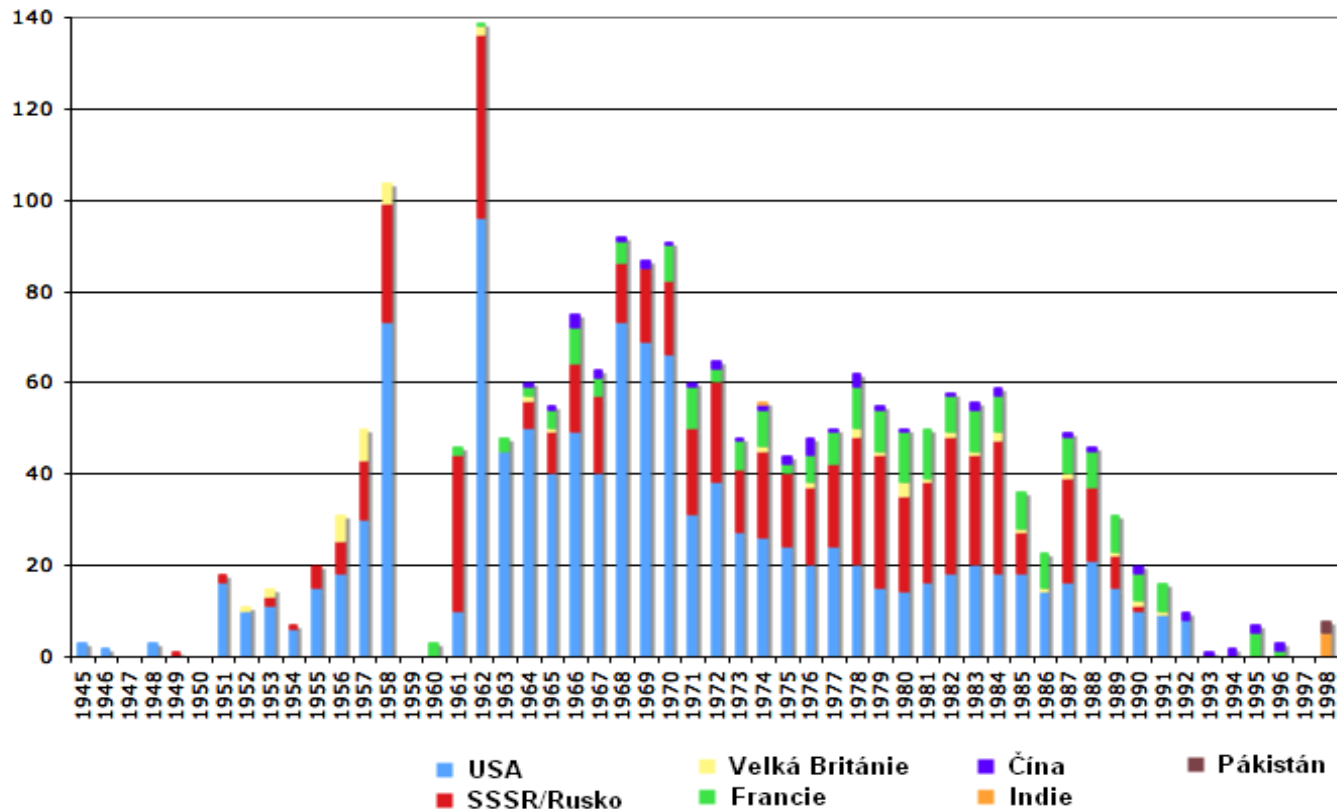
Přírodní rozpadové řady					
238 Uranová rozpadová řada					
²³⁸ U	radioizotop uranu 238	4,47.10 ⁹ y	ALFA	-	
²³⁴ Th	radioizotop thoria 234	24,1 d	BETA	-	
²³⁴ Pa	radioizotop protaktinia 234	1,18 min	BETA	-	
²³⁴ U	radioizotop uranu 234	2,45.10 ⁵ y	ALFA	-	
²³⁰ Th	radioizotop thoria 230	8.10 ⁴ y	ALFA	-	
²²⁶ Ra	radioizotop radia 226	1 600 y	ALFA	-	Bone sarcomas and head carcinomas,
²²² Rn	radioizotop radon 222	3,8 d	ALFA	-	Inertní plyn bez zápachu. Zdroj z podloží, dodávky vody, použitých stavebních materiálů. Kam se radon a dceřinné prvky v plicích usadí, záleží na stylu dýchání jedince. Škodlivost radonu objevena až v roce 1984 v USA.
²¹⁸ Po	radioizotop polonia 218	3,11 min	ALFA	-	
²¹⁴ Pb	radioizotop olova 214	26,8 min	BETA	-	
²¹⁴ Bi	radioizotop vizmutu 214	19,9 min	BETA	-	
²¹⁴ Po	radioizotop polonia 214	164 us	ALFA	-	
²¹⁰ Pb	radioizotop olova 210	22,3 y	BETA	-	
²¹⁰ Bi	radioizotop vizmutu 210	5,01 d	BETA	-	
²¹⁰ Po	radioizotop polonia 210	138 d	ALFA	²⁰⁶ Pb	24,1% celkového Pb v přírodě

Tři zdroje radioaktivních látek

2) jaderné pokusy, ve velké míře prováděné od 50. let:

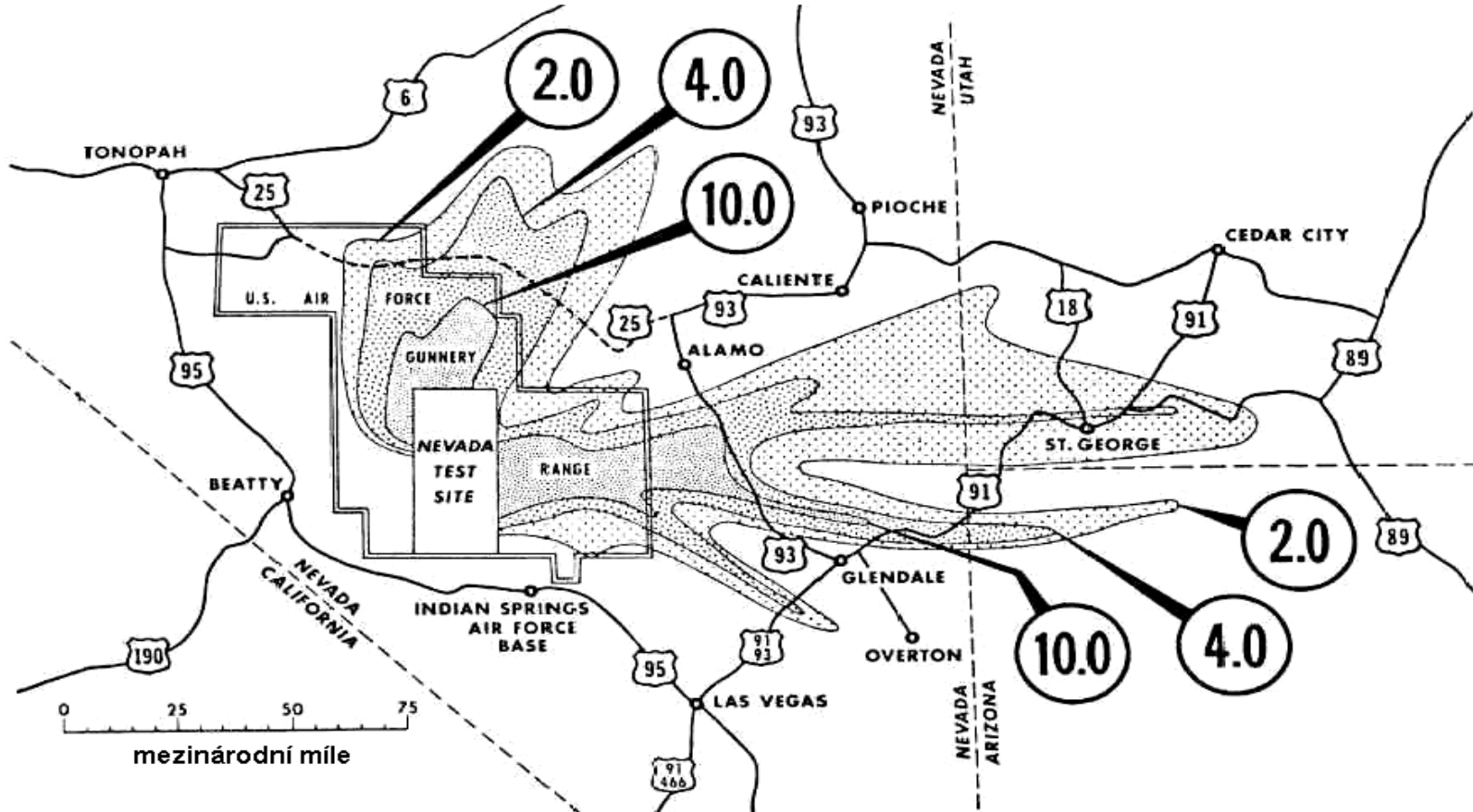
na sev. polokouli přetrvává v přírodě Cs137, Sr90, Pu238 a Pu239.

JADERNÉ TESTY VE SVĚTĚ (1945 - 1998)

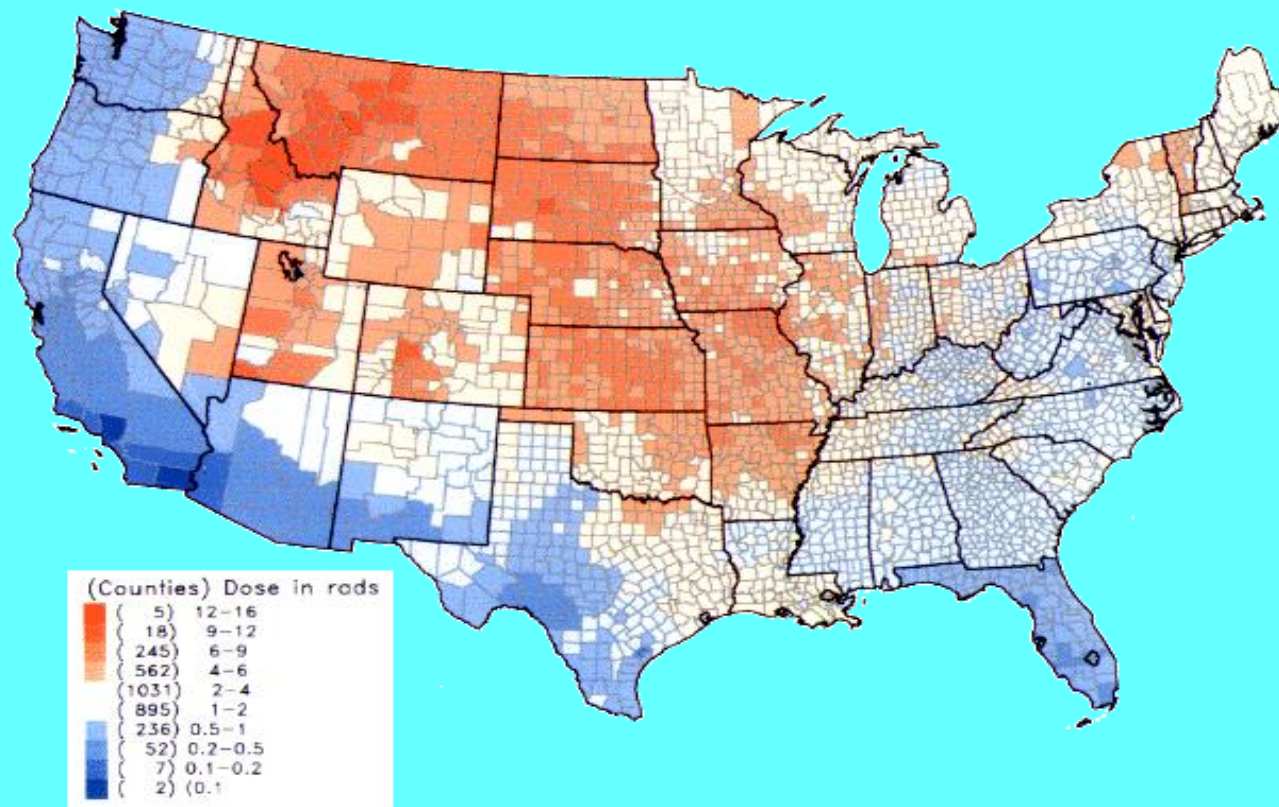

Tři zdroje radioaktivních látek

ODHADOVANÁ DÁVKA OZÁŘENÍ ZE VŠECH JADERNÝCH TESTŮ V NEVADSKÉ POUŠTI
(v roentgenech)

Tři zdroje radioaktivních látek

USA - radioaktivní spad cesia 137

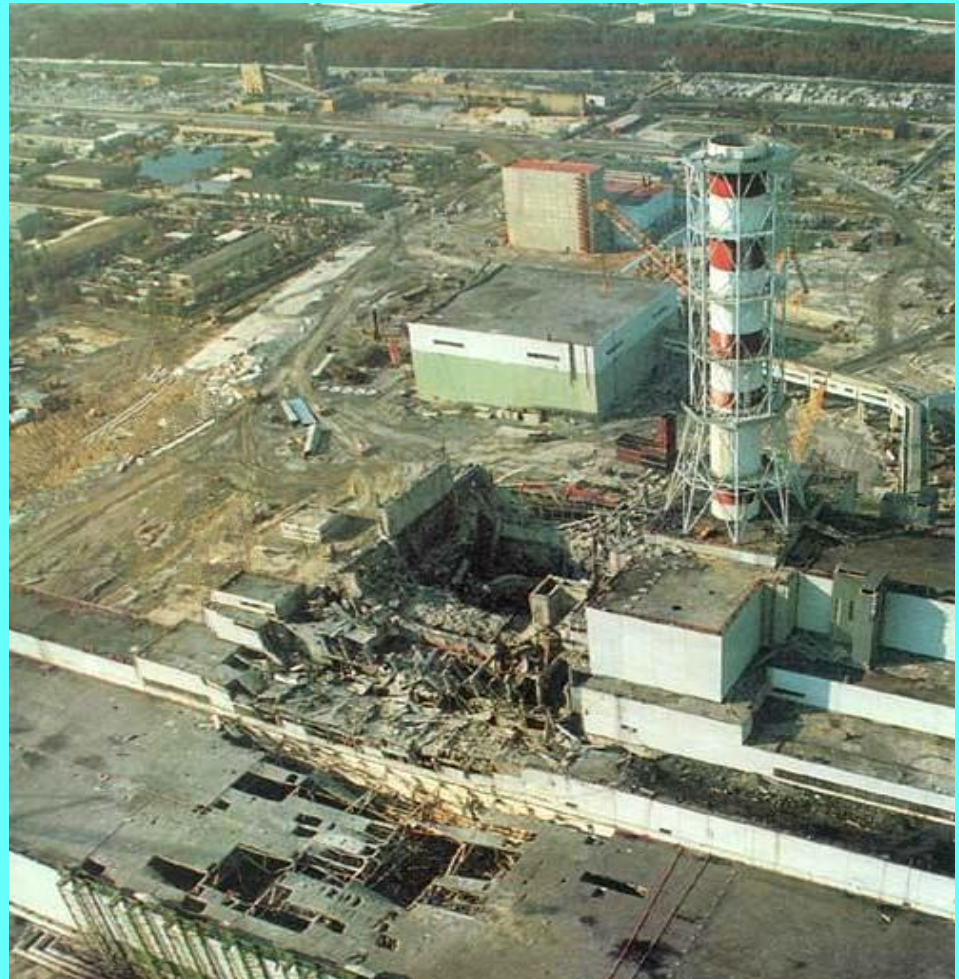
Tři zdroje radioaktivních látek

© Joalis s.r.o.

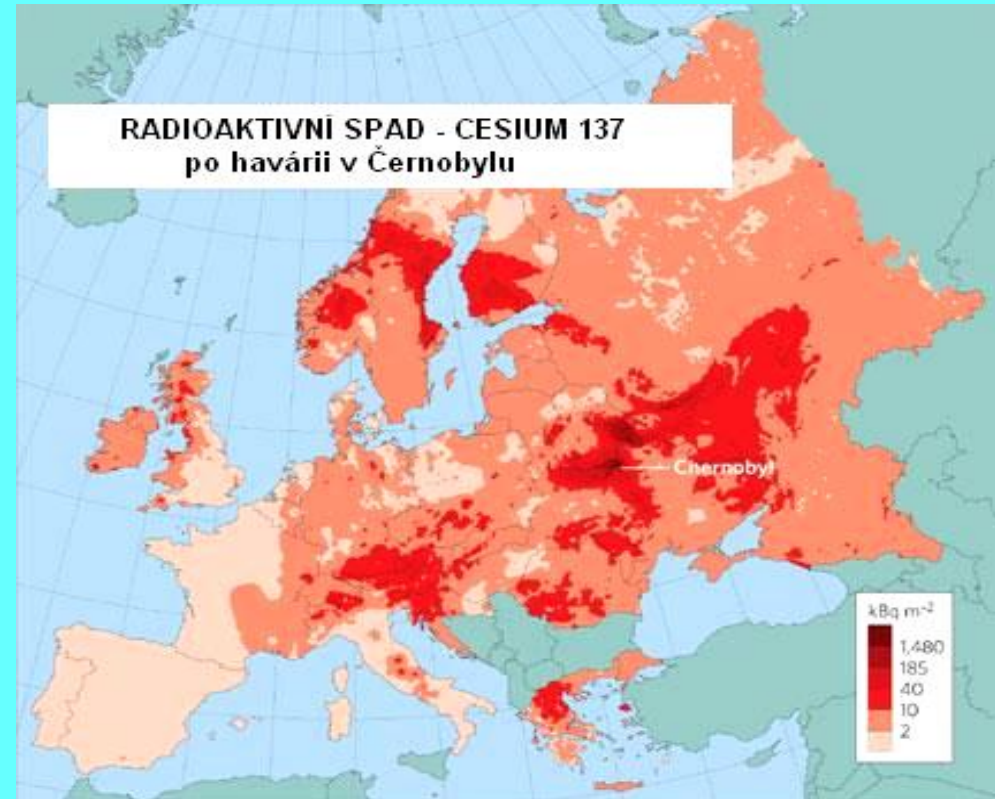
Všechna práva vyhrazena

3) jaderné havárie: největší
byl výbuch černobylské
jaderné elektrárny na
konci dubna 1986;
radioizotopy
cesium **Cs137** a stroncium
Sr90
se rozptýlily na veliké
vzdálenosti

Tři zdroje radioaktivních látek

- toto **cesium 137** se rozptýlilo rovnoměrně po celé sev. polokouli
- **dodnes je součástí přírody** (průnik ca. 10 cm do půdy)
- **stále se dostává do kořenového systému rostlin**
- **ke vzniku závažného onemocnění stačí příspěvek z umělých zdrojů a radonu ca. 4.000 Bq**

Další radioaktivní látky

Vedle těchto hlavních látek ještě existují další radioaktivní látky. Lze se s nimi setkat při manipulaci s radioaktivní látkou (např. radium 226, polonium 210 nebo kobalt 60. Uran 238 má dlouhý poločas rozpadu, proto jde spíš o toxicitu chemickou než radiační.

Radioaktivní látky jsou součástí přírody, nelze se jim vyhnout. Preparát Joalis IONYX by měl využívat každý člověk, neboť jakékoliv množství radioaktivní látky v organismu je toxické!

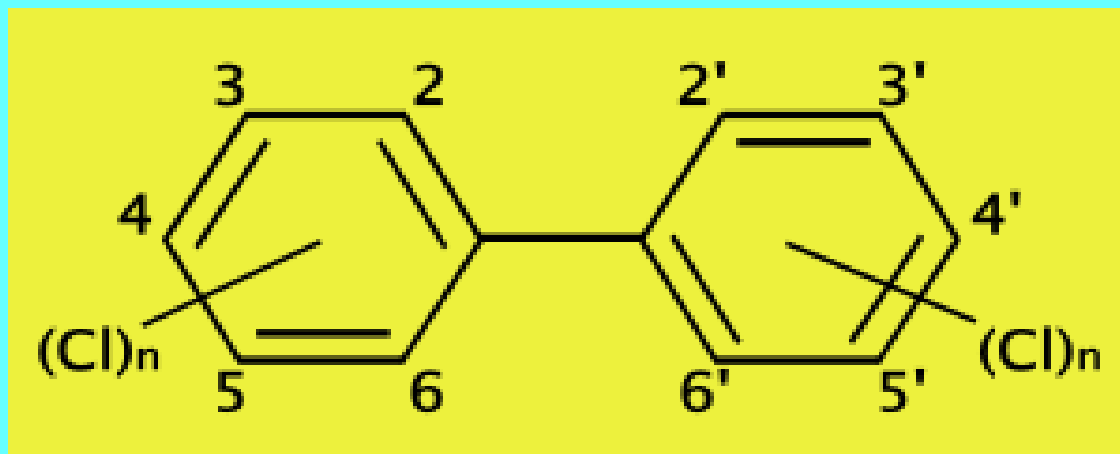
Tento preparát zahrnuje detoxikaci od organických chemických látek. V literatuře se těmto látkám říká POP – perzistentní organické polutanty. Tyto látky splňují následující kriteria:

- **jsou toxické**, a tedy nebezpečné nejen pro lidský organismus, ale pro celý ekosystém
- **jsou perzistentní** – dlouho přetrvávají v přírodě
- **dochází k jejich hromadění v ekosystému**
- **po jejich úniku do ovzduší dochází k jejich přenosu na velké vzdálenosti**
- **biologický poločas rozpadu**, zajímavý z hlediska detoxikační medicíny: především ty POP, které mají biologický poločas rozpadu v lidském organismu větší než měsíce, spíše roky nebo desítky let (např. dioxiny)

- do výroby bylo uvedeno ca. 100.000 různých druhů umělých organických chemických látek; každá má navíc svůj metabolismus
- ekologičtí aktivisté kritizují fakt, že se před uvedením látek do výroby nezkoumá jejich další osud v přírodě
- seznam látek nebezpečných pro lidský organismus (TEF – jednotlivým látkám je přiřazen koeficient podle stupně nebezpečnosti)
- derivát dioxinu 2,3,7,8 TCDD je považován za velice nebezpečnou látku (standard 1 – nejvyšší stupeň toxicity)
- k prvnímu pochopení problematiky POP se budeme zabývat dioxiny, polychlorovanými bifenyly a dibenzofurany

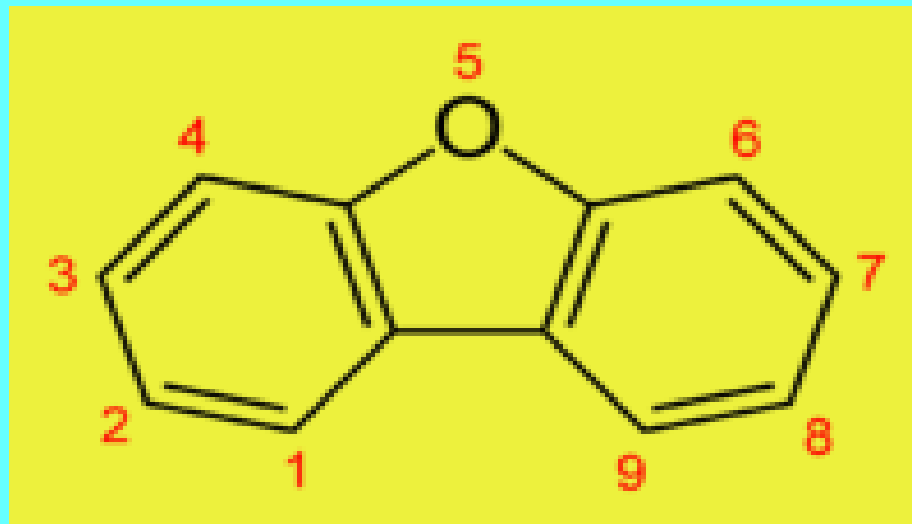
Polychlorované bifenyly – PCB

Teoreticky je možno sestavit 210 druhů PCB, ovšem ne všechny mají své praktické uplatnění. Široce využívané v průmyslu pro své výjimečné vlastnosti, například jako náplň transformátorů a velkých kondenzátorů, přísady do barviv, plastů a mazadel.

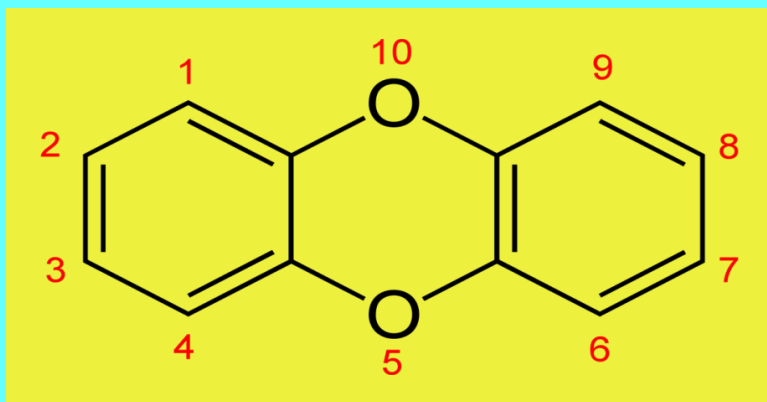

Polychlorované dibenzofurany - TCDF

Hlavní příměs při výrobě PCB. Vedlejší produkt, jenž často doprovází dioxiny. Je to skupina 135 látek majících stejný základ. Mají podobné účinky jako dioxiny, avšak slabší

Polychlorované dibenzo-p-dioxiny – TCDD (dioxiny)

Jsou vůbec nejtoxičtější organické chemické látky:

- jsou všudypřítomné
- každý člověk je má v tukových tkáních
- poločas rozpadu v tuk. tkáni (7-100 let)
- jsou to karcinogenní promotory
- jsou to hormonální rušiče

- vznikají při spalování komunálního, nemocničního a nebezpečného odpadu, uhlí, rašeliny, dokonce i dřeva
- lze je detekovat v emisích z automobilové dopravy
- vznikají při spalování látek za přítomnosti chloru
- vznikají tak v metalurgii, při výrobě cementu, bělení buničiny chlorem
- mohou dokonce vznikat biochemickými procesy v kalech z čistíren odpadních vod, kompostech, lesních půdách

Neexistuje pro ně žádná bezpečná hladina, protože každá stanovená hladina bude vždy hluboko pod reálnými obsahy dioxinů v životním prostředí.

Koncentrace chemických látek v živých organismech

<u>sloučenina</u>	<u>lidé/savci</u>	<u>ryby</u>	<u>ptáci</u>
2,3,7,8 – TCDD	1	1	1
1,2,3,7,8 – PeCDD	1	1	1f
1,2,3,4,7,8 – HxCDD	0.1a	0.5	0.05f
1,2,3,6,7,8 – HxCDD	0.1a	0.01	0.01f
1,2,3,7,8,9 – HxCDD	0.1a	0.01a	0.1f
1,2,3,4,6,7,8 – HpCDD	0.01	0.001	<0.001f
OCDD	0.0001a	-----	-----
2,3,7,8 – TCDF	0.1	0.05	1f
1,2,3,7,8 – PeCDF	0.05	0.05	0.1f
2,3,4,7,8 – PeCDF	0.5	0.5	1f
1,2,3,4,7,8 – HxCDF	0.1	0.1	0.1c,f
1,2,3,6,7,8 – HxCDF	0.1.	0.1c	0.1c,f
1,2,3,7,8,9 – HxCDF	0.1a	0.1c,e	0.1c
2,3,4,6,7,8 – HxCDF	0.1a	0.1c	0.1c
1,2,3,4,6,7,8 – HpCDF	0.01a	0.01b	0.01b
1,2,3,4,7,8,9 – HpCDF	0.01a	0.01b,e	0.01b
OCDF	0.0001a	0.0001b,e	0.0001b
3,3',4,4' – TCB (81)	0.0001a,b,c,e	0.0005	0.1e
3,4,4',5 – TCB (77)	0.0001	0.0001	0.05
3,3',4,4',5 – PCB (126)	0.1	0.005	0.1
3,3',4,4',5,5' – HxCB (169)	0.01	0.00005	0.001
2,3,3',4,4' – PeCB (105)	0.0001	<0.000005	0.0001
2,3,4,4',5 – PeCB (114)	0.0005a,b,c,d	<0.000005b	0.0001g
2,3',4,4',5 – PeCB (118)	0.0001	<0.000005	0.00001
2,3,4,4',5 – PeCB (123)	0.0001a,c,d	<0.000005b	0.00001g
2,3,3',4,4',5,- HxCB (156)	0.0005b,c	<0.000005	0.0001
2,3',4,4',5' – HxCB (157)	0.0005b,c,d	<0.000005b,c	0.0001
2,3',4,4',5,5' – HxCB (167)	0.00001a,d	<0.000005b	0.00001g
<u>2,3,3',4,4',5,5' – HpCB (189)</u>	<u>0.0001a,c</u>	<u><0.000005</u>	<u>0.00001g</u>

- **typicky se TCDD spojují s chlorakné**
- **TCDD se z organismu vylučují hlavně ve stolici, v daleko menší míře močí**

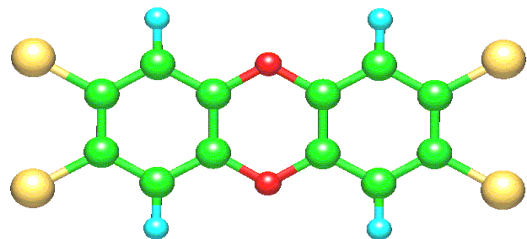
Polychlorované dibenzo-p-dioxiny – TCDD (dioxiny)

V období kojení se dioxiny dostávají v mateřském mléce do kojeného dítěte. Toto dítě bude mít prokazatelně větší obsah dioxinů ve svém těle až do věku cca 11 let.

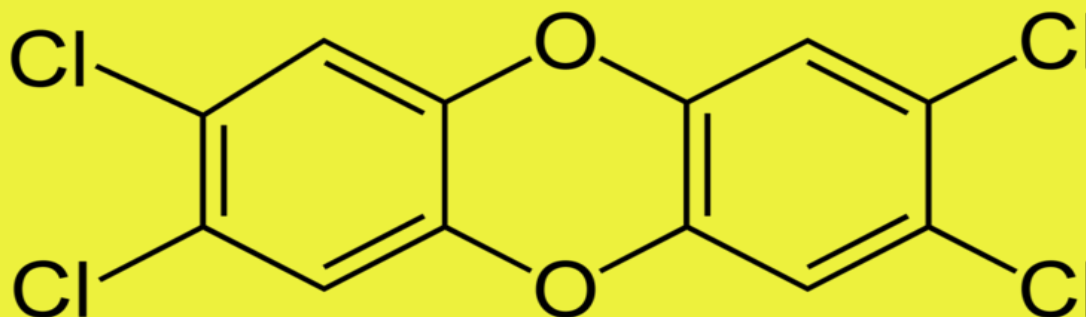
Přesto světová zdravotnická organizace WHO považuje psychologický efekt kojení za převažující nad skutečností přítomnosti dioxinů v mateřském mléce.

Poruchy plodnosti u mužů, změněné poměry ženských/mužských hormonů ve prospěch ženských, snížená produkce spermatu.

... se rodí více dívek

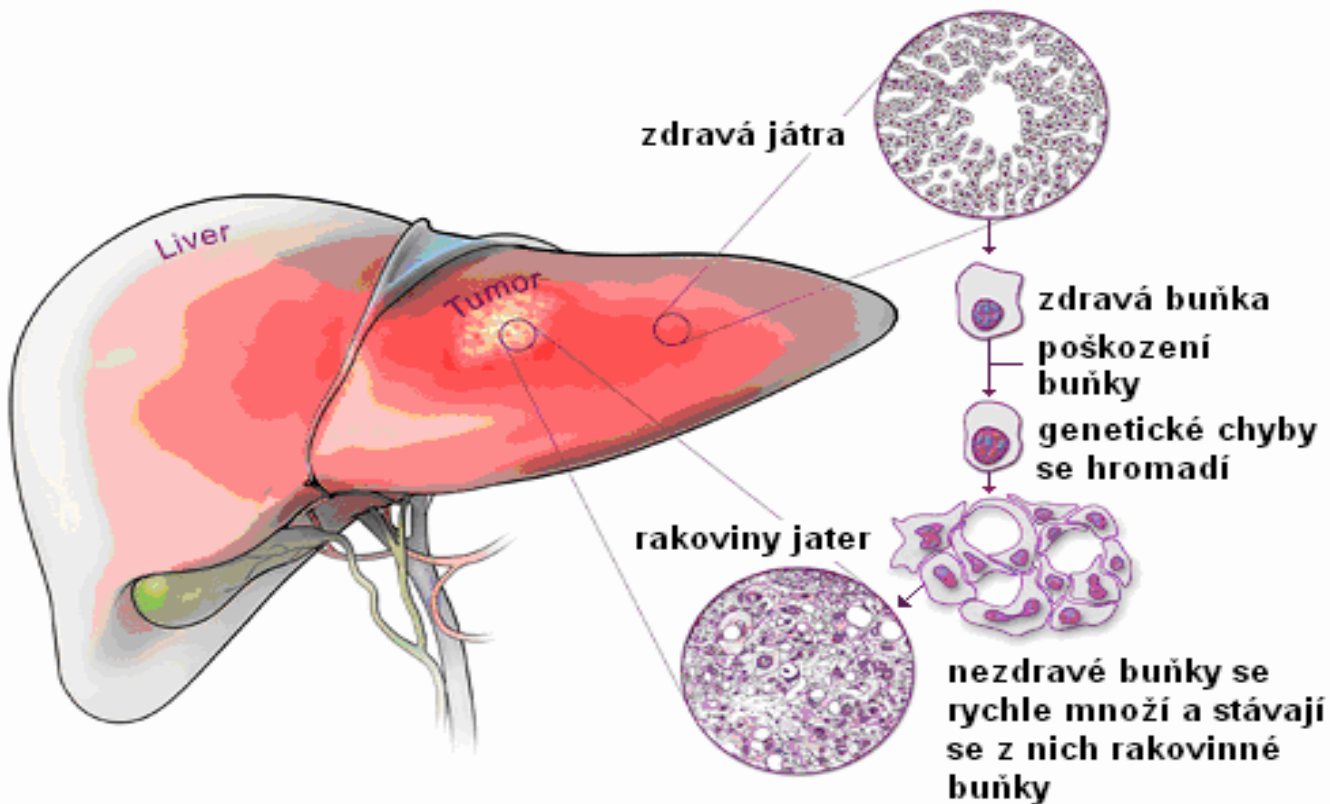
Kongener 2,3,7,8 TCDD

je nejtoxičtější

Dioxiny – promotory rakovinného bujení

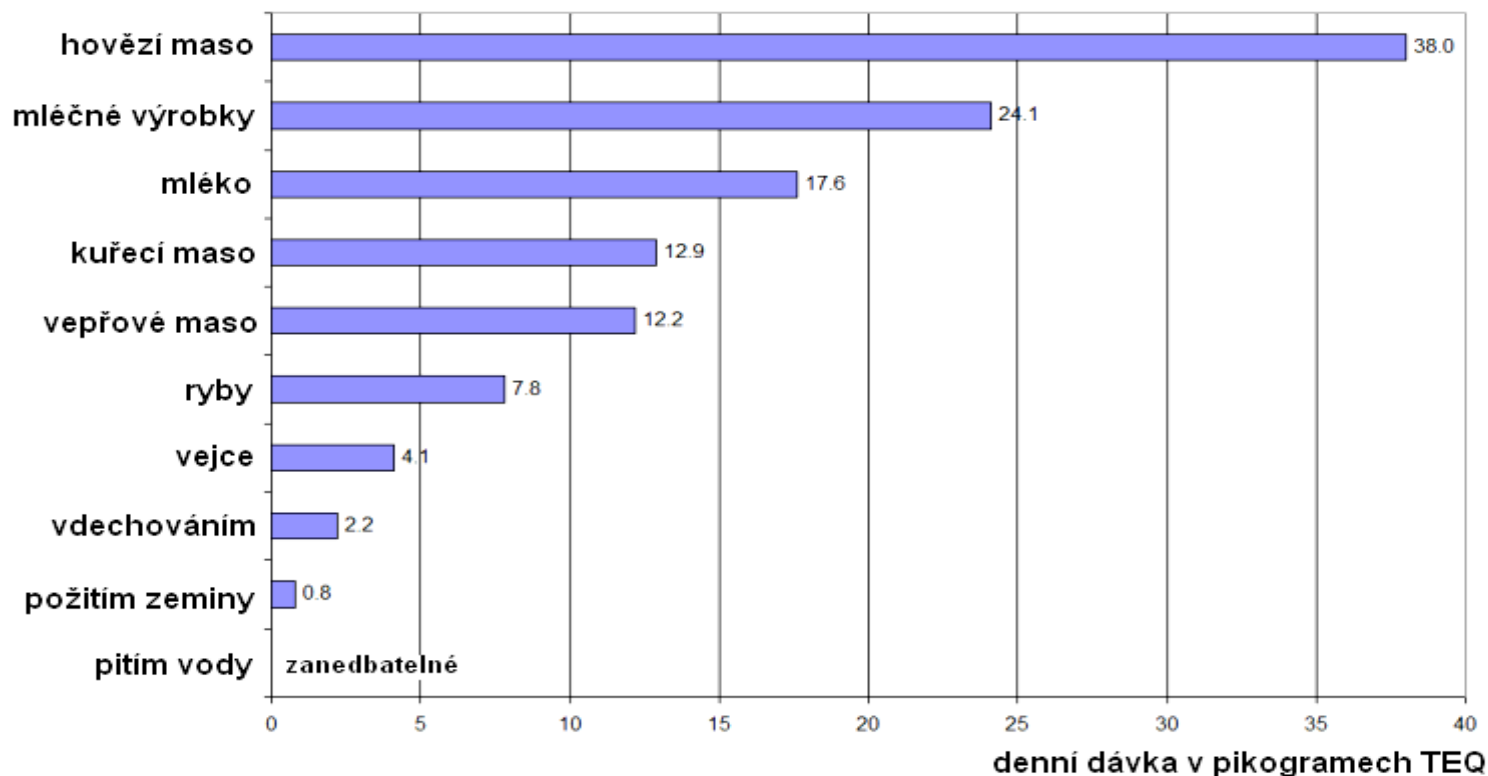
GENETICKÁ MUTACE A ROZVOJ RAKOVINY

U.S. National Library of Medicine

Zaživací trakt je hlavní cesta, kterou se dioxiny dostávají do organismu

DIOXIN denní dávka přijatá v potravě (Severní Amerika)

celková denní dávka = 119 pg

pozn.: TEQ = zkratka pro toxický ekvivalent, který vyjadřuje míru jedovatosti

Průměrný člověk vážící okolo 70 kg obsahuje asi 22 % tuku. Tuk je ze zásob mobilizován při redukci váhy, při kojení, v období nedostatku. **Toto jsou i životní období, kdy jsou spolu s tukem mobilizovány též toxické látky rozpuštěné v tucích.**

Z mentální oblasti uveďme vliv dioxinů na **zhoršení poznávacích schopností mozku** při verbální představitosti, mimoslovní organizaci a vstřebávání slovních a vizuálních vjemů, **zpomalení psychomotorických schopností**

Průměrná koncentrace dioxinů pro populaci USA se uvádí 5,8 pg/g tuku. Celková koncentrace všech ostatních TEQ kongenerů (vyjma PCB) se ve stejné studii odhaduje na 28 pg/g tuku.

Preparát ANTICHEMIK

Preparát **Joalis ANTICHEMIK** potřebuje také každý, alespoň z preventivních důvodů.

Pozitivním efektem detoxikace od POP látek je statisticky významná **redukce hmotnosti** v delším časovém úseku (6 měsíců) u těch, kdo to potřebují.

